

Faktaark

Det betyder universitetsreformen for unge, der i fremtiden vil læse på universitetet

Her kan du få et overblik over, hvad der ændres med universitetsreformen.

I hovedtræk indfører universitetsreformen to nye begrænsninger, som gør det sværere at komme ind på en universitetsuddannelse, på både bachelor- og kandidatniveau.

Derudover indfører og udbreder reformen 3 nye uddannelses typer: Korte kandidatuddannelser (75 ECTS,) erhvervskandidatuddannelser (som kræver arbejde på mindst 25 timer ved siden af studierne) og en kandidatillægsuddannelse (45 ECTS), som gør det muligt at opnå en fuld kandidatuddannelse (120 ECTS), selvom man har taget en kort kandidatuddannelse først.

Nye uddannelses typer:

Nye korte kandidatuddannelser (75 ECTS)

Reformen lægger op til at 10 procent af fremtidens studerende skal tage nye korte uddannelser, som har et fagligt omfang som svarer til 1 studieår og 3 måneder. (75 ECTS).

De nye korte uddannelser skal trods omfanget på mere end et studieår, gennemføres på kun 12 måneder.

Studerende på den nye uddannelse skal være helt færdige med uddannelsen allerede den 1. august.

Uddannelsen har en afsluttende opgave, som skrives "hen over sommeren".

Den studerende på de nye korte uddannelser har ret til SU.

Erhvervskandidatuddannelser

Med universitetsreformen er målsætningen, at 20 procent af fremtidens studerende skal tage en erhvervskandidatuddannelse.

Erhvervskandidatuddannelsen kan være af forskelligt omfang fra hvad der svarer til en kort kandidatuddannelse (75 ECTS) til et omfang svarende til en ordinær kandidatuddannelse (120 ECTS).

Uddannelsen skal gennemføres på deltid.

Den studerende skal arbejde mindst 25 timer om ugen samtidig med uddannelsen. Det skyldes reformens mål om at skabe et øget arbejdsudbud.

Det er i princippet muligt at veksle mellem fuldtid og deltid både ift. studier og arbejde, men kravet er fortsat at den gennemsnitlige arbejdstid skal være mindst 25 timer om ugen gennem hele uddannelsen.

Man kan ikke modtage SU, når man læser på en erhvervskandidatuddannelse.

Hvis den studerende mister sit job, bliver den studerende nødt til at færdiggøre sin uddannelse på en almindelig kort kandidatuddannelse, eller på en klassisk almindelig 2-årig kandidatuddannelse, hvis der er en ledig plads. Disse pladser er dog beskåret med universitetsreformen, hvilket gør det usandsynligt.

Kandidat-tillægsuddannelse

Hvis man har taget en af de nye korte kandidatuddannelser (75 ECTS), har man ret til at tage en kandidat-tillægsuddannelse med et omfang svarende til 9 måneders studier (45 ECTS). Således at man opnår en fuld kandidatuddannelse (120 ECTS)

Kandidat-tillægsuddannelsen skal dog gennemføres på "erhvervskandidatlignende vilkår", hvilket vil sige, at den studerende ikke kan få SU under uddannelsen, og at der er et krav om den studerende arbejde ved siden af studierne.

Det er uklart, om der er et krav til antal timer om ugen i beskæftigelse. På erhvervskandidatuddannelsen er dette krav på gennemsnitligt 25 timers arbejde om ugen samtidig med studierne.

Sværere at komme ind på universitetsuddannelser

Universitetsreformen indfører to nye begrænsninger på optaget af nye studerende på universiteterne, (også kaldet dimensioneringer).

Adgang til bacheloruddannelser begrænses

For det første indføres sektordimensionering på adgangen til universiteternes bacheloruddannelser. Det betyder at antallet af studiepladser bliver reduceret fra 2025 og at det altså bliver vanskeligere at komme ind på universitetet, såfremt interessen for at søge ind på universitetet fortsat er høj.

I første omgang vil der være godt 10 pct. færre pladser i 2025 sammenlignet med tilgangen i 2018-2022. Det betyder, at der i årene fra 2025 til 2029 vil være 2650 færre studerende om året, som kan få en plads på en bacheloruddannelse. Derefter vil dimensioneringen igen blive tilpasset, så antallet af pladser holder samme niveau i forhold til ungdomsårgangenes størrelse.

Adgang til 2-årige kandidatuddannelser begrænses

Samtidig med at adgangen til bacheloruddannelserne begrænses, bliver det også sværere at komme ind på en to-årig kandidatuddannelse (120 ECTS), som vi kender dem i dag.

Universiteterne kan med reformen kun beholde op til 70 procent af deres uddannelsespladser, som klassiske to-årige kandidatuddannelser (120 ECTS). De resterende 30 procent af pladserne skal omlægges til kortere uddannelser eller erhvervskandidatuddannelser. Ifølge den politiske ambition skal 20 procent omlægges til erhvervskandidatuddannelser og 10 procent til 75-ECTS-kandidater. Men hvis det ikke lykkes at oprette tilstrækkeligt med pladser på erhvervskandidatuddannelsen, er der kun mulighed for at oprette korte kandidatuddannelser (75 ECTS) til de studerende.

På baggrund af Kandidatudvalgets delafrapportering kan man slutte, at der i 2032 vil være et forventet kandidatoptag på 24.000 studerende. Sammenlignet med kandidatoptaget i 2023, som var 27.266 vil der altså være 12 pct. færre pladser. Ser man alene på antallet af pladser på ordinære 2-årige kandidatuddannelser (120 ECTS), vil der være 38 pct. færre af den slags pladser i 2032 sammenlignet med 2023.

Denne gennemgang er baseret på information hentet fra: Kandidatudvalgets delafrapportering (19. juni 2024), lovforslaget om implementering af elementer af reformen (fremsat august 2024), samt af den politiske aftale (2023) og bilag til denne.

Tabel 1: Antal kandidatpladser frem til 2032

Hovedområde	Baseline (forventet KA- optag i 2032)	Heraf omlagte pladser	Heraf 120-ECTS- pladser	Andel omlagte, i pct.	Andel 120, i pct.
Hum	3.700	1.200	2.500	31	65
SAM	9.500	3.900	5.600	41	60
NAT	3.500	1.100	2.400	31	71
TEK	4.300	700	3.600	15	85
Sund	3.000	300	2.700	10	90
I alt	24.000	7.200	16.800		

Kilde: Ca. tal fra delafrapporteringen fra Kandidatudvalget d. 19. juni 2024

Afsluttende opgave i sommerferien og studiestart 1. august

Med reformen er det ambitionen at få flere hænder på arbejdsmarkedet ved at studerende skal være færdige en måned før, det er tilfældet i dag. Derudover skal studerende på de nye korte 75 ECTS-uddannelser skrive deres afsluttende opgave i sommerferien.

Fremrykket studiestart

Det er som sagt målet, at studerende skal være færdige en måned tidligere end hidtil. Det foreslår man at sikre ved, at de studerende skal starte deres kandidatuddannelse 1. august i stedet for 1. september. En sådan fremrykning vil få betydning for forskere og undervisere, der bruger tiden inden studiestart på bl.a. forskning, herunder deltagelse i konferencer, empiriindsamling mv.

Studiestart 1. august kan derfor udfordre forskere på danske universiteters deltagelse i internationalt forskningssamarbejde, da universiteter i andre lande stater deres studieår 1. september eller 1. oktober.

Afsluttende opgave i sommerferien

En 75 ECTS-kandidatuddannelse skal gennemføres på 12 måneder, hvilket betyder, at den strækker sig fra 1. august til 1. august. Det betyder videre, at den afsluttende opgave skal skrives i sommerferien, hvorefter den studerende forventes at gå direkte i aktiv jobsøgning.

Der er uklart, hvordan de studerende kan få vejledning under deres afsluttende opgave, i og med mange undervisere og forskere vil være på sommerferie.